

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»
Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ
проректор з методичної роботи

Ярослав ШТАНЬКО
“ 30 ” серпня 2024 р.

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійна програма:	«Фінансовий менеджмент»
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

Івано-Франківськ
2024

РОЗРОБНИК:
к.е.н., доц., доцент кафедри

Надія ГРЕБЕНЮК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри управління та адміністрування,
протокол №1 від 28.08. 2024 року

к.е.н., доц., завідувач кафедри
управління та адміністрування

Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП
к.е.н., доц., професор кафедри
управління та адміністрування

Мирослава ТИМОЦЬ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 30.08.2024 року

e-mail	nadiia.hrebenuk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	II поверх 205 аудиторія
Посилання на сайт	Гребенюк Надія Василівна
Сторінка курсу в СДО	Банківська система

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна «Банківська система» є базовою дисципліною циклу дисциплін професійної підготовки.

Під час вивчення даної дисципліни студенти отримують знання та навички, зокрема щодо принципів побудови, складу та функцій банківської системи України; суті, функцій, елементів банківської інфраструктури та особливостей її розвитку; ролі, завдань, функцій, мережі та структури Національного банку України; видів, порядку створення та ліцензування банків другого рівня, основ їх діяльності; операцій центрального банку; класифікації банківських операцій і послуг; джерел формування банківських ресурсів, шляхів їх ефективного використання; суті та видів валютних операцій банків; порядку здійснення аналізу банківської діяльності; суті і видів банківських ризиків; ознак фінансової стабільності банківської системи та методів управління нею; видів та інструментів реструктуризації банківської системи; суті, функцій та стратегій банківського маркетингу; характерних рис та функцій банківського менеджменту; суті та необхідності державного регулювання банківської системи; основних ознак регулювання та значення електронних грошей, мобільного та інтернет-банкінгу; особливостей та відмінностей банківських систем США, Німеччини, Франції, Канади; порядку регулювання діяльності банків.

Мета вивчення дисципліни – формування системи знань у сфері теоретичних і організаційно-правових засад функціонування банківської системи, її ролі в економічному розвитку країни.

Предмет навчальної дисципліни – банківська система України.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення змісту, завдань та функцій комерційного банку;
- аналіз методів здійснення банківських операцій та надання банківських послуг;
- вирішення питань організації роботи із основних напрямків банківської діяльності, виконувати банківські операції;
- аналізування стану кредитоспроможності позичальника та рівня фінансової стійкості банку.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- основні поняття, принципи і функції банківської системи;
- основи організації банківської системи;
- порядок формування і регулювання фінансових ресурсів центрального і комерційних банків;
- класифікацію операцій, що здійснюються центральним банком та комерційними банками, призначення та основні завдання грошово-кредитного регулювання;
- порядок створення та регулювання діяльності комерційних банків;
- фінансові аспекти здійснення активних та пасивних операцій комерційних банків;
- завдання та принципи оцінки фінансового стану комерційного банку;

- особливості організації та функціонування емісійного, кредитно-розрахункового обслуговування уряду та установ банківської системи;
- механізм організації регулювання та нагляду за банківською діяльністю;

вміти:

- визначати цілі та пріоритети грошово-кредитної політики держави у короткотерміновому і довготерміновому періоді;
- розраховувати суми виплат за кредитними зобов'язаннями;
- аналізувати вплив виокремлених елементів грошово-кредитного регулювання НБУ на кінцеві результати кредитної діяльності комерційних банків і фінансової сфери в цілому;
- обґрунтовувати фінансові рішення і критерії оцінки їх ефективності;
- визначати потребу у збільшенні чи зменшенні обсягів кредитної емісії;
- оцінювати фінансовий стан комерційного банку;
- визначати ефективність кредитної політики комерційного банку;
- нараховувати відсотки по кредитних і депозитних операціях, а також визначати ставки рефінансування;
- здійснювати моніторинг банківської діяльності та банківських ризиків;
- формувати програму антикризових заходів для стабілізації банківської діяльності;
- оцінювати загрози фінансовій безпеці банківської діяльності.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри, зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Фінансовий менеджмент» 2022-2023н.р.)

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності	<p>ПРН 4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування</p> <p>ПРН 5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПРН 11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування</p>
ЗК 3. Здатність планувати та управляти часом	
ЗК 5. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій	
ЗК 6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні	
ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	
ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	
ЗК 9. Здатність бути критичним і самокритичним	
ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	
СК 2. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.	
СК 3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).	
СК 5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку	
СК 6. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.	
СК 7. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.	
СК 8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.	
СК 9. Здатність здійснювати ефективні комунікації.	
СК 10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	перший (I)		
Семестр	перший (I)		
Кількість кредитів ЄКТС	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	42	8
	семінари, практичні	42	8
Самостійна робота		96	164
Форма підсумкового контролю	Екзамен (V семестр)		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Фінансова грамотність	Фондовий ринок
Фінанси	Фінансовий моніторинг
Економіка бізнесу	Фінансовий менеджмент
	Інвестиційна діяльність

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Сутність банківської системи України

Сутність банківської системи. Основні функції фінансової системи України. Принципи побудови банківських систем. Головне завдання банків. Специфіка банківської системи. Емітування платіжних засобів. Первинна емісія. Вторинна емісія. Становлення та розвиток банківської системи України. Дворівнева структура банківської системи. Етапи формування банківської системи України та їх характеристика. Еволюція банківської справи. Історія розвитку банківської справи. Виникнення перших банків. Основні етапи розвитку банківської діяльності та їх характеристика. Організація і функціонування провідних банківських систем зарубіжних країн.

Питання для самостійного вивчення: Світова практика банківських систем. Підходи до організації банківського нагляду. Банківська система Великої Британії. Іноземні банки. Банки Співдружності. Кредитно-банківська система Німеччини.

Тема 2. Центральний банк у банківській системі України

Створення Національного банку України. Правління Національного банку України. Головне призначення НБУ. Функції Національного банку.

Структура Національного банку. Організаційний статус НБУ. Вищий орган управління Національного банку України. Рада НБУ. Основний керівний орган НБУ. Голова Правління Національного банку України. Грошово-кредитна політика. Грошово-кредитна політика НБУ. Сутність операцій на відкритому ринку. Регулювання норми обов'язкових резервів. Облікова ставка НБУ. Основні інструменти грошово-кредитної політики НБУ. Депозитні та кредитні операції. Чинники та їх вплив на ефективність депозитного та кредитного ринків. Система електронних платежів Національного банку України. Учасники СЕП. Міжбанківські розрахункові документи. Національна платіжна система ПРОСТІР. Центральні банки в зарубіжних країнах.

Питання для самостійного вивчення: Кредитний ринок. Депозитний ринок. Світові підходи до організації банківського нагляду.

Тема 3. Організація діяльності комерційних банків

Сутність комерційних банків. Функції комерційних банків. Трансформаційна функція банків та її характеристика. Трансформація ризиків. Трансформація строків. Трансформація обсягів. Просторова трансформація. Емісійна функція банків. Класифікація банків. Державний банк та його характеристика. Акціонерний банк. Кооперативні банки. Банки з державною часткою, банки іноземних банківських груп, банки з приватним капіталом. Характеристика вітчизняних, іноземних банків та банку з іноземним капіталом. Вимоги щодо здійснення державної реєстрації банку. Відкриття відокремленого підрозділу. Ліцензування. Припинення діяльності комерційного банку. Реорганізація банку. Злиття банків. Приєднання до одного банку. Ліквідація банку. Реорганізація банку. Організаційна структура банківської установи. Структура управління банком. Структура функціональних підрозділів та служб. Збори акціонерів (учасників) банку. Виконавчий орган управління банків недержавної форми власності. Функції, які належить до виключної компетенції ради банку. Складова системи внутрішнього контролю банку. Контроль за фінансово-господарською діяльністю банку. Ревізійна комісія.

Банківська діяльність. Банківські послуги та їх характеристика. Пасивні операції. Активні операції. Комісійно-посередницькі операції. Банківські об'єднання. Іноземна банківська група. Міжнародна банківська група. Національна банківська група. Банківська корпорація та її функції. Банківська холдингова компанія. Фінансова холдингова та її характеристика. Банківські спілки та асоціації.

Питання для самостійного вивчення: Перелік документів для отримання ліцензії кредитною установою. Відкликання ліцензії та підстави для її відкликання.

Тема 4. Формування ресурсів комерційного банку

Види та класифікація банківських ресурсів. Банківські ресурси. Власний (регулятивний) капітал банку. Структурна побудова власного капіталу комерційного банку. Залучений капітал. Запозичений капітал (не депозитні

джерела). Капітал банку. Призначення банківського капіталу. Функції банківського капіталу. Загальний розмір основного капіталу. Норматив достатності.

Депозит та його характеристика. Перевага депозиту перед готівкою. Вкладна (депозитна) операція. Розподіл депозитів за різними класифікаційними ознаками. Вклади (депозити) на вимогу. Вклади (депозити) строкові. Ощадні (депозитні) сертифікати. Банківський вексель.

Запозичені банківські ресурси. Міжбанківський кредит. Призначення міжбанківських кредитів. Кредити НБУ. Кількісний тендер. Процентний тендер. Операція прямого репо. Процентний своп.

Емісія цінних паперів власного боргу. Облігація. Банківський вексель. Позики на міжнародних фінансових ринках (емісія єврооблігацій, синдикувані кредити). Порядок кредитування та його умови.

Питання для самостійного вивчення: Переваги міжбанківського кредиту. Субординований борг. Сума субординованого боргу.

Тема 5. Активні операції комерційних банків

Поняття банківського кредиту та його класифікація. Активні операції банків. Банківський кредит. Суб'єктами кредитних відносин. Об'єкт кредиту. Основні функції кредиту. Перерозподільча функція кредиту. Емісійна функція та її характеристика. Контрольна функція кредиту. Принципи організації кредитних відносин. Види кредитів за типом кредитора та їх характеристика. Види кредитів в залежності від терміну. Види кредитів за забезпеченням. За суб'єктами кредитування. Види готівкових кредитів. Кредитна діяльність банку. Етапи кредитування та їх характеристика. Визначення забезпечення за кредитом. *Питання для самостійного вивчення: Перелік документів, які фізичні особи-підприємці, фізичні особи та юридичні особи подають для отримання кредиту.*

Тема 6. Операції банків з векселями

Вексель як цінний папір. Класифікаційні ознаки векселів. Простий вексель. Переказний вексель. Комерційний (товарний, торговий) вексель. Фінансовий вексель. Фінансовий банківський вексель та його характеристика. Фінансовий казначейський вексель. Підроблений вексель. Дружній (приятельський) вексель та його характеристика. Характеристика бронзового (дутий, вигаданий) векселя.

Кредитор (трасант, векселедавець), боржник (трасат, платник), ремітент (векселедержатель, перший покупець векселя). Акцепт та акцептант, індосант та та індосамент. Урахування векселів. Безоборотне врахування.

Урахування з реверсом. Кредити під заставу векселів. Аваль. Аваліст.

Алонж. Авальювання. Аваліст. Акцепт векселя. Акцептант векселя.

Питання для самостійного вивчення: Розмір плати за кредит.

Тема 7. Операції комерційних банків з цінними паперами

Фондовий ринок (ринок цінних паперів). Учасники фондового ринку. Характеристика цінних паперів. Ордерні цінні папери. Бездокументарні цінні папери та документарні цінні папери. Іменні емісійні цінні папери. Пайові цінні папери та їх характеристика. Характеристика боргових цінних паперів. Приватизаційні цінні папери. Товаророзпорядчі цінні папери. Акція: класифікація та характеристика. Облігація та її види. Казначейське зобов'язання України. Інвестиційний сертифікат. Ощадний (депозитний) сертифікат. Вексель. Види професійної діяльності. Діяльність з управління цінними паперами. Дилерська діяльність. Брокерська діяльність. Діяльність з управління активами інституційних інвесторів. Діяльність з адміністрування недержавних пенсійних фондів. Емісійна діяльність банків. Емісія цінних паперів. Випуск цінних паперів. Оферент цінних паперів. Публічне акціонерне товариство. Інвестиційна діяльність комерційних банків на ринку цінних паперів.

Питання для самостійного вивчення: Діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку. Прямі інвестиції банків.

Тема 8. Операції комерційних банків в іноземній валюті

Сутність, основні принципи та інструменти валютного регулювання. Основні завдання валютного регулювання. Валютна операція. Об'єкти валютних операцій та їх характеристика. Суб'єкти валютних операцій. Відкриття та обслуговування рахунків в іноземній валюті. Класифікація банківських рахунків. Поточний рахунок в іноземній валюті. Розподільчий (блокований або транзитний) рахунок. Кредитні рахунки. Депозитні (вкладні) рахунки. Неторговельні операції банків в іноземній валюті. Операції з іноземною валютою. Видача іноземної валюти готівкою з рахунку. Дорожній чек. Торговельні операції банків в іноземній валюті. Поточні торговельні операції.

Питання для самостійного вивчення: Обмінні операції банків з іноземною валютою та платіжними документами в іноземній валюті.

Тема 9. Нетрадиційні операції та банківські послуги

Лізинг. Лізингові операції банків. Види лізингу. Прямий лізинг. Непрямий лізинг. Основні переваги використання зворотного лізингу. Пайовий лізинг. Міжнародний лізинг та його види. Переваги міжнародного лізингу. Оперативний лізинг. Фінансовий лізинг та його особливості. Факторингові операції банків. Факторинг: об'єкти та суб'єкти. Основні етапи факторингу. Форфейтингові операції банків. Основна умова зобов'язання форфейтингу. Об'єкти форфейтингової операції. Суб'єкти форфейтингової операції. Форфейтингова компанія.

Трастові (довірчі) послуги. Засновник трасту. Бенефіціар. Види трастових послуг. Доходи від трастових послуг. Переваги, що генерують трастові послуги. Гарантія. Оформлення банківської гарантії. Бенефіціар

банківської гарантії. Види гарантій, які пропонують банки.

Тендерні гарантії. Поручительство. Банкнотні метали. Операції з банкнотними металами та їх облік. Металеві рахунки. Фізична поставка банкнотних металів. Банкнотне страхування.

Питання для самостійного вивчення: Особливості та переваги оперативного лізингу. Головні переваги банкнотної гарантії. Пріоритетні продукти, що пропонуються вітчизняними страховиками для реалізації в банку.

Тема 10. Забезпечення фінансової стійкості банків

Фінансова стійкість банку. Основні види фінансової стійкості банку. Формування фінансової стійкості комерційного банку. Основні індикаторами фінансової стійкості. Фінансовий результат діяльності банкнотної установи. Комісійні доходи і витрати. Доходи і витрати за операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю банку. Фінансові результати діяльності комерційного банку. Прибуток. Рентабельність. Основні показники, що характеризують рентабельність комерційного банку. Регулювання банкнотної діяльності. Сутність державного регулювання банкнотної діяльності. Фінансова безпека банку. Об'єкти фінансової безпеки банків. Суб'єкти забезпечення фінансової безпеки банку. Фінансовий менеджмент.

Питання для самостійного вивчення: Методи та інструменти усунення загроз фінансової безпеки банків.

Тема 11. Банкнотний менеджмент

Основи банкнотного менеджменту. Банкнотний менеджмент його об'єкти та суб'єкти. Основні функції менеджменту. Інструментарій банкнотного менеджменту. Завдання банкнотного менеджменту. Якість банкнотного менеджменту. Стратегічний менеджмент. Суть стратегічного аспекту управління. Операційний менеджмент. Завдання операційного менеджменту. Фінансовий менеджмент та його характеристика. Організаційний менеджмент. Сфери діяльності організаційного менеджменту. Суть контролю банкнотної діяльності. Організація контролю у банках. Основні принципи контролю. Внутрішній аудит банку. Внутрішньобанкнотний контроль. Системи аналізу якості активів. Система контролю за діяльністю персоналу банку. Інформаційний моніторинг. Інформаційно-аналітична робота.

Питання для самостійного вивчення: Системи безпеки банкнотної діяльності. Інформаційний аудит.

Тема 12. Фінансовий моніторинг банкнотної діяльності

Поняття та структура функціонування системи фінансового моніторингу в Україні. Суб'єкти первинного та державного фінансового моніторингу. Суб'єкти державного фінансового моніторингу.

Сутність та засоби легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом та відмивання грошей. Доходи, одержані злочинним шляхом. Характеристика легалізації злочинних доходів. Фінансовий моніторинг.

Питання для самостійного вивчення: Проблеми фінансового моніторингу в Україні.

Зміст семінарських занять

Тема 1. Сутність банківської системи України

1. Банківська система: сутність, принципи побудови та функції.
2. Організація і функціонування провідних банківських систем зарубіжних країн.
3. Становлення та розвиток банківської системи України.
4. Еволюція банківської справи.
5. *Розв'язування тестових та ситуаційних завдань.*

Тема 2. Центральний банк у банківській системі України

1. Центральні банки в зарубіжних країнах.
2. Національний банк України та грошово-кредитна політика.
3. Система електронних платежів Національного банку України (СЕП).
4. *Розв'язування тестових та ситуаційних завдань.*

Тема 3. Організація діяльності комерційних банків

1. Сутність, функції та види комерційних банків
2. Порядок створення, реєстрації, ліцензування та реорганізації банків
3. Організаційна та функціональна структура комерційних банків
4. Загальна характеристика видів діяльності банку
5. Банківські об'єднання: їх суть та види
6. *Розв'язування тестових та ситуаційних завдань.*

Тема 4. Формування ресурсів комерційного банку

1. Види та класифікація банківських ресурсів
2. Склад, структура та джерела формування капіталу банку
3. Суть, значення та характеристика залученого капіталу банку
4. Суть, значення та характеристика запозичених банківських ресурсів.
5. *Розв'язування тестових та ситуаційних завдань.*

Тема 5. Активні операції комерційних банків

1. Поняття банківського кредиту та його класифікація.
2. Кредитна угода та етапи процесу кредитування.
3. Способи нарахування відсотків за кредитом.

4. Формування та використання резерву на покриття можливих втрат за позиками комерційних банків.

5. *Розв'язування тестових та ситуаційних завдань.*

Тема 6. Операції банків з векселями

1. Функції та види векселів

2. Операції врахування та переврахування векселів

3. Кредити під заставу векселів

4. Авалювання та акцептування векселів

5. *Розв'язування тестових та ситуаційних завдань.*

Тема 7. Операції комерційних банків з цінними паперами

1. Діяльність комерційних банків на ринку цінних паперів

2. Емісійні операції банків

3. Інвестиційні операції банків з цінними паперами

4. Посередницька діяльність банків на фондовому ринку

5. *Розв'язування тестових та ситуаційних завдань.*

Тема 8. Операції комерційних банків в іноземній валюті

1. Сутність, основні принципи та інструменти валютного регулювання

2. Організаційні основи здійснення операцій банків в іноземній валюті

3. Відкриття та обслуговування рахунків в іноземній валюті

4. Неторговельні операції банків в іноземній валюті

5. Торговельні операції банків в іноземній валюті

6. Операції комерційних банків на валютному ринку

7. *Розв'язування тестових та ситуаційних завдань.*

Тема 9. Нетрадиційні операції та банківські послуги

1. Лізингові операції банків

2. Факторингові операції банків

3. Форфейтингові операції банків

4. Трастові послуги. Послуги банків зі зберігання цінностей

5. Гарантії та поручительства

6. Діяльність банків на ринку дорогоцінних металів

7. Банківське страхування

8. *Розв'язування тестових та ситуаційних завдань.*

Тема 10. Забезпечення фінансової стійкості банків

1. Сутність фінансової стійкості банку та методи її оцінки

2. Доходи, витрати та фінансові результати банківської діяльності

3. Регулювання банківської діяльності

4. Забезпечення фінансової безпеки банків

5. *Розв'язування тестових та ситуаційних завдань, ознайомлення із фінансовою документацією банку*

Тема 11. Банківський менеджмент

1. Основи банківського менеджменту.
2. Банківський менеджмент за спрямуванням управлінських рішень.
3. Організація контролю банківської діяльності.
4. Процес управління інформаційними технологіями та організація ефективних систем безпеки захисту інформації.
5. *Розв'язування тестових та ситуаційних завдань.*

Тема 12. Фінансовий моніторинг банківської діяльності

1. Поняття та структура функціонування системи фінансового моніторингу в Україні. Суб'єкти первинного та державного фінансового моніторингу.
2. Сутність та засоби легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом та відмивання грошей.
3. Фінансовий моніторинг банківської діяльності
Розв'язування тестових та ситуаційних завдань.

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	96	164
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	42	16
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	-	-
Підготовка до поточного контролю	30	60
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	24	88

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УЖД, висвітлити питання.¹

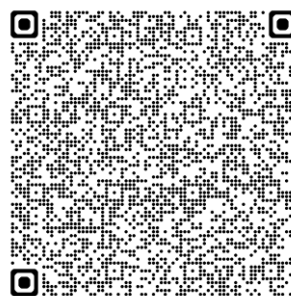
1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3)

щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

¹ зміст пунктів може редагуватись з огляду на особливості курсу

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).² “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

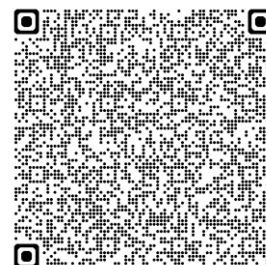

б) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).³

Під час вивчення навчальної дисципліни студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

№ п/п	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)
1.	Освітній курс «Просто про гроші»	Тема 1. Сутність банківської системи України

² визначається політика використання ШІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

³ визначається перелік електронних та інших ресурсів та умови перерахування

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання⁴	<u>Метод навчання</u>	<u>Метод оцінювання</u>
<p>ПРН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем</p> <p>ПРН 2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем</p> <p>ПРН 7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування</p>	<p>МН 1 - словесні методи</p> <p>МН 7 – аналітичний</p> <p>МН 9 – порівняння</p> <p>МН 10 – узагальнення</p> <p>МН 17 – дослідницький</p> <p>МН 18 - методи самостійної роботи</p> <p>МН 20 - інтерактивні методи</p>	<p>МФО 1 - іспит</p> <p>МФО 5 - усний контроль</p> <p>МФО 8 - тестовий контроль</p>

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

⁴ для вибіркових навчальних дисциплін вказується результат навчання

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється [«Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів»](#), яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

Здобувачі мають право оскаржувати результати поточного оцінювання, а також інформувати про факти конфліктних ситуацій в академічній групі чи з викладачем у відповідності до [«Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій»](#).

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

Підсумковий контроль знань у формі диференційованого заліку (V семестр) проводиться у вигляді комп'ютерного тестування. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік) студент може отримати 40 балів.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Об'єктивність процедур проведення контрольних заходів забезпечується відмежуванням результатів поточного контролю від результатів підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Банківська система: підручник / О. М. Тридід, Б. В. Самородов, І. М. Вядрова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. Львів: «Новий Світ –2000», 2020. 536 с.
2. Банківські операції : підручник / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.; за заг. ред. А. М. Мороза. [3-тє вид., перероб. і доп.]. К.: КНЕУ, 2018. 608 с.
3. Банківські операції : підручник / О. В. Дзюблюк, Я. І. Чайковський, Н. Д. Галапуп та ін.; за ред. О. В. Дзюблюка. Тернопіль: Вид-во ТНЕУ «Економічна думка», 2019. 696 с.
4. Матвійчук Н. М., Мартинюк Р. Ф. Банківська система : конспект лекцій (електронне видання). Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. 2022. 121 с.

Додаткова

5. Варцаба В. І., Заславська О. І. Сучасне банківництво: теорія і практика: навч. посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 364 с.
6. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; К., 2019. 272 с.
7. Юнацький М. О. Центральний банк та грошово-кредитна політика: Опорний конспект лекцій. ДонНУЕТ ім. М. Туган-Барановського, 2018. 305 с

Інтернет-ресурси

8. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Постанова Правління Національного банку України № 368 від 28.08.2001 р. (із змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.nau.ua>.
9. Основні засади грошово-кредитної політики на 2022 рік та середньострокову перспективу. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/osnovni-zasadi-groshovo-kreditnoyipolitiki-na-2022-rik-ta-serednostrokovu-perspektivu>
10. Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи: постанова Національного банку від 17 вересня 2015 року № 615. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15>
11. Офіційний сайт НБУ URL: www.bank.gov.ua.
12. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: www.minfin.gov.ua
13. Гаразд URL: <https://harazd.bank.gov.ua/>
14. Центр фінансових знань «Талан» НБУ URL: <https://talan.bank.gov.ua/>
15. Вебсторінка Проєкту «Трансформація фінансового сектору» НБУ URL: http://www.fst-ua.info/ua/?fbclid=IwAR0531LuIMRIHaTZLSTY8-kHoAnRTJ5iE3dxE_0YSUAdrREhd4yl1aVIQJU